

CARACTERIZAREA LOCALITĂȚII ȘANOVÎȚA, JUDEȚUL TIMIȘ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC, 2004

Cosmina-Simona TOADER

Localitatea Șanovița este așezată în partea de vest a țării, în nord-estul județului Timiș, în zona de deal piemontan pe ultimele prelungiri ale piemontului Lipovei (în sudul acestuia). Din punct de vedere administrativ aparține comunei Ghizela.

Solurile din această zonă sunt în general brun-roșcate, fiind sărace trebuie să se găsească momentul cel mai potrivit pentru a fi lucrate, orice întârziere a lucrărilor îngreunează executarea lor. Pentru a obține producții satisfăcătoare este necesară aplicarea îngrășămintelor.

Din punct de vedere economic, la fel ca în întreg spațiul rural, în Șanovița agricultura este principala activitate, pentru majoritatea locuitorilor fiind un mod de trai. Agricultura practică este una de subzistență. Vârsta locuitorilor, posibilitățile financiare ale acestora, înzestrarea tehnică precară, slaba fertilitate a solului sunt doar câteva dintre caracteristicile care determină practicarea agriculturii de subzistență.

Chiar dacă solul nu a fost foarte generos în ceea ce privește fertilitatea, nu același lucru se poate spune și de subsol. În subsolul din partea de nord-est a localității se găsește granit și bazalt, existând o carieră de piatră pentru valorificarea acestor materiale.

La fel ca și majoritatea localităților rurale Șanovița se confruntă cu probleme cum sunt: îmbătrânirea populației, dotarea tehnică precară, agricultura este activitatea principală, fărâmițarea excesivă a terenurilor. Toate aceste probleme având efecte asupra situației economice a acesteia.

În cele ce urmează sunt prezentate în linii mari câteva aspecte legate de situația economică a localității Șanovița.

Tabel 1

Structura populației pe sectoare de activitate

		Populația activă					
		Sector I Agricultură			Sector II Ind/cons	Sector III Serv/com	
		total	timp total	timp parțial			
Total pop activă	Nr.	150	100	40	60	30	20
	%	100	66,5	40	60	20	13,3
M	Nr.	64	45	17	28	10	9
	%	42,66	70,31	37,77	62,2	15,62	14,06
F	Nr.	86	55	23	32	20	11
	%	57,33	63,95	41,81	58,18	23,25	12,79

Sursa: Date prelucrate de la Primăria localității

După cum se observă tabelul 1 prezintă structura populației active pe sectoare de activitate, populația activă este de 150 persoane și reprezintă 27.7 % din totalul populației. Din aceste 150 de persoane 100 persoane lucrează în agricultură (40% cu timp parțial și 60% cu timp total). Populația ocupată în agricultură deține ponderea cea mai mare, 66,5% din totalul populației active. Se mai

observă că majoritatea celor care sunt ocupați în agricultură lucrează cu timp parțial, ceea ce nu permite practicarea unei agriculturi performante atât din prisma timpului alocat cât și a dotărilor tehnice și financiare, astfel că agricultura practică este o agricultură de subzistență. Practicarea unei agriculturi performante pe lângă partea financiară și tehnică implică și cunoștințe de profil agricol, fie ele chiar și minime.

În urma intrării în posesie a terenurilor agricole, unii titulari au ales alternativa vânzării, alții a cumpărării sau chiar a lăsării în paragină a terenurilor agricole. Pentru majoritatea sătenilor pământul este singura sursă de venit, singurul mod prin care își asigură existența. În localitate nu există nici o formă de exploatare a terenurilor în asociație, acesta fiind lucrat de fiecare proprietar singur.

Tabel 2

Potențialul exploatareii agricole						
Gospodării private după mărime						
Gospodării	Nr.		Total suprafață		Suprafața medie/ gospodărie	
	agricol	arabil	agricol	arabil	agricol	arabil
total gospod.	198	198	928,83	815,33		
sub 1 ha	16	17	9,65	9,36	0,60	0,55
1-3 ha	39	46	81,61	97,98	2,09	2,13
3-5 ha	63	71	252,27	273,41	4	3,8
5-7 ha	43	38	252,34	223,82	5,86	5,89
7-10 ha	24	26	201,25	210,76	8,38	8,1
10-20 ha	13	-	131,71	-	10,13	-

Sursa : Date prelucrate de la Primăria localității

Prin calculele efectuate suprafața de teren agricol ce revine unui locuitor este de 2,69 ha.

În ceea ce privește dotarea tehnică a gospodăriilor se observă o ușoară creștere a numărului de utilaje agricole în sectorul privat, care raportate la numărul de gospodării, la suprafața arabilă sunt insuficiente, singura soluție a sătenilor fiind apelarea la serviciile secției de mecanizare din localitate, dar care nu reușește să acopere în întregime cerințele locuitorilor.

Tabel 3

Dotarea tehnică

		1990	1994	1998	2004
Tractoare	Total	14	22	26	27
	Privat	2	14	18	23
Pluguri tractor	Total	14	22	26	27
	Privat	2	14	18	23
Pluguri anim.	Total	6	7	11	23
	Privat	6	7	11	23
Cultivatoare - tractor	Total	6	7	8	5
	Privat	2	5	6	3
Cultivatoare - animale	Total	9	11	15	15
	Privat	9	11	15	15
Semănători	Total	6	12	12	22
	privat	1	8	9	18
Combine pentru recoltat porumb	Total	5	7	4	1
Combine pentru recoltat cereale	Total	5	7	4	5
	Privat	-	3	2	2
Combine pentru recoltat furaje	Total	1	1	1	1
Prese	Total	2	3	3	4
	Privat	-	1	2	3
Căruțe	Privat	8	16	20	22
Grape cu disc	Total	10	8	10	21
	Privat	-	4	8	17
Prășitoare	Total	-	-	-	15
	Privat	-	-	-	12
MA	Total	-	-	-	7
	Privat	-	-	-	5
MIG	Total	-	-	-	5
	Privat	-	-	-	3
Instalații de erbicidat	Total	-	-	-	7
	Privat	-	-	-	5
Remorci	Total	-	-	-	16
	Privat	-	-	-	11

Sursa : Date prelucrate de la Primăria localității

În tabelul următor (tabelul 4) este prezentată dotarea secției de mecanizare din localitate (S.C. AGROMECH S.A. Șanovița).

Tabel 4

Dotarea cu utilaje agricole a S.C. AGROMECH S.A. Șanovița

Tractoare	4
Pluguri tractor	4
Cultivat. tractor	2
Semănători păioase	2
Semănători porumb	2
Comb. porumb	1
Comb. cereale	3
Combine furaje	1
Prese balotat	1
Grape cu disc	4
Prășitoare	3
MA	2
MIG	2
Instalații de erbicidat	2
Remorci	5

Suprafața agricolă după modul de folosință. Din totalul suprafeței agricole de 1445 ha 1050 ha (72,16%) se află în posesia sectorului privat, fiind dispusă după modul de folosință după cum se vede din tabelul următor.

Table

		Suprafața agricolă după modul de folosință					
		agricol	arabil	pășuni	fânețe	păduri	alte terenuri
Total localit.	ha	1455	800	405	250	-	-
	%	100	54,98	27,83	17,18	-	-
sector privat	ha	1050	800	-	250	-	-
	%	72,16	76,19	-	23,81	-	-

Sursa : Date prelucrate de la Primăria localității

Un lucru laudabil legat de practicarea agriculturii în Șanovița este proiectul beneficiarului Timotei - Ionel Ursu, persoana fizică autorizată, care a fost finalizat la sfârșitul lunii septembrie 2004. Acesta a fost contractat cu Agenția SAPARD în cadrul Măsurii 3.1 - „Investiții în exploatarea agricole”, în luna mai 2004.

Proiectul a avut o valoare eligibilă de 2 miliarde lei și a fost localizat în comuna Ghizela, sat Sanovita.

Principalele obiective ale proiectului au fost modernizarea tehnologiilor de cultură și reducerea costurilor de producție, creșterea eficienței exploatarea agricole, asigurarea refacerii și conservării calității solului.

Prin folosirea utilajelor achiziționate din Italia, un tractor, un plug și o freza, beneficiarul reușește să aplice tehnologiile din țară cu agricultura avansată, devenind posibilă pregătirea corespunzătoare a solului pentru semănat și o distribuție uniformă a semințelor. Aratul pământului se va face numai o dată la doi ani, ceea ce asigură economie de combustibil și manoperă, reducerea uzurii utilajelor și îmbunătățirea calității biologice a solului. Semănătoarea, componenta a setului de utilaje, va sigura administrarea economică a îngrășămintelor chimice, fertilizarea făcându-se exact în zona rădăcinilor plantelor.

Pe teritoriul Șanoviței, nu există obiective turistice deosebite, dar trebuie menționate cele câteva de interes istoric și cultural. Astfel ca obiective culturale și istorice se poate aminti: Casa memorială Nicolae Ursu, Casa Națională „Nicolae Ursu”, Biserica Ortodoxă, Cariera de Piatră (bazalt).

Primele două obiective sunt legate de marele compozitor și etnomuzicolog Nicolae Ursu care este născut în localitatea Șanovița dintr-o familie de țărani la data de 05.06.1905 și a trecut în neființă în anul 1969. Casa Memorială Nicolae Ursu a fost casa părintească, construită de tatăl compozitorului, „Moș Colă a lu Prânzu”, pe numele său N. Ursu. Aici a copilărit compozitorul. Din anul 2001 căminul cultural are noua denumire de „Casa Națională Nicolae Ursu”. În 5 iunie 2005 s-a comemorat Centenarul Nicolae Ursu.

Cariera de piatră – exploatarea de bazalt cu o vechime de 150 de ani. Se exploata la început manual; a fost o sursă de venit pentru locuitorii comunei. În prezent aceasta (cariera de bazalt) nu este exploatată la adevărata valoare, deși ar putea reprezenta o pistă de relansare a economiei localității.

În cele ce urmează am realizat analiza situației locale, din perspectiva potențialului investitor în economia locală a localității Șanovița. Aceasta deoarece economia locală, principala forță motrice a dezvoltării locale, este în mare parte absentă pe teritoriul localității. Atragerea de investitori în varii domenii va genera ocuparea profesională, venituri crescute ale locuitorilor, o mai utilizare a resurselor locale, apariția resurselor financiare necesare demarării unor proiecte de reabilitare/extindere a infrastructurii fizice și sociale, de protecție a mediului, de dezvoltare turistică, pentru promovarea zonei, etc. Analiza își propune așadar o prezentare a punctelor tari, slabe, oportunităților și amenințărilor localității Șanovița.

<i>Puncte tari</i>	- Aproximarea de drumul european E 70 (3,6 km); - Climă continentală moderată; - Teren agricol suficient pentru dezvoltări ulterioare; - Prezența în apropierea unor poli de atracție urbană: Lugoj, Timișoara, cu impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (mărfuri, educație, locuri de muncă); - Vechi tradiții în creșterea animalelor, bovine și ovine; - Existența pe teritoriul comunei a magistralei de gaz; - Modernizarea echipamentelor de telecomunicații și extinderea telefoniei mobile. - Sisteme de distribuție a energiei electrice pe întreg teritoriul comunei
<i>Puncte slabe</i>	- Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru sprijinirea/promovarea unor investiții; - Infrastructură necorespunzătoare, absența rețelei de alimentare cu apă și a canalizării; - Echipamente și tehnologii învechite; - Parcelarea terenului – productivitate scăzută; - Scăderea producțiilor medii la aproape toate culturile.
<i>Oportunități</i>	- Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil de a fi accesate prin utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene; - Existența unor spații și terenuri disponibile pentru activități antreprenoriale; - Disponibilitatea autorităților locale de a încheia relații de parteneriat cu investitorii locali și străini; - Grad redus de ocupare profesională deci potențial important al forței de muncă locale;
<i>Amenințări</i>	- Lipsa de receptivitate și flexibilitate a populației locale cerințele pieței care determină decalaje economice mari, greu de recuperat; - Reducerea ponderii populației active; - Creșterea ponderii muncii la negru cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă.

În majoritatea cazurilor problemele pot fi rezolvate prin diverse căi, atât la nivel local cât și la nivel regional. Dar, după cum spune și proverbul românesc: “Dumnezeu îți dă dar nu-ti bagă și în traistă”, implicarea localnicilor este esențială. Printre măsurile care pot fi luate se numără: îndrumarea localnicilor către alte activități, altele decât agricultura, modernizarea infrastructurii, atragerea investițiilor, asigurarea condițiilor minime de locuire, informarea localnicilor, oferirea de support și consultanță de către promotorii locali.

În urma studiului întocmit în localitatea Șanovița s-au desprins următoarele concluzii:

- Alimentarea cu apă a localității poate fi considerată o problemă majoră a comunității întrucât nu există o rețea de alimentare cu apă curentă.

- Exploatațiile agricole ale localității au o dotare precară cu tractoare și utilaje agricole.

- Majoritatea populației este ocupată în agricultură, pentru mulți fiind o alternativă la șomaj.

- Printre multe alte lipsuri comunitatea locală se confruntă cu absența serviciilor foarte necesare cum ar fi: farmacia umană și veterinară, fierărie, brutărie, dispensar uman care să aibă un cadru medical permanent, transport persoane.

Astfel, în vederea dezvoltării spațiului rural al localității Șanovița trebuie să se aibă în vedere următoarele:

- Organizarea de cursuri de recalificare și calificare a tinerilor din localitate;

- Sprijinirea și încurajarea înființării de întreprinderi mici și mijlocii în sectorul secundar și terțiar;

- Diversificarea activităților din amonte și aval de agricultură;

- Încurajarea tinerilor de a se organiza în asociații de tineret, pentru a colabora astfel cu alte localități pe diverse teme

În concluzie este necesară o revigorare a întregului spațiu rural românesc din toate punctele de vedere, mai precis acesta trebuie să capete noi funcții (economică, ecologică, socia-culturală și chiar rezidențială și recreativă)

BIBLIOGRAFIE

Mateoc-Sîrb, Nicoleta – *Dezvoltarea rurală și regională în România*, Ed. Agroprint, Timișoara, 2002

xxx – Date prelucrate de la Primăria comunei Ghizela